

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN VIỆT BẢO

**SINH KẾ BỀN VỮNG CHO HỘ DÂN TỘC H'MÔNG
HUYỆN VĨ NHAI TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN VIỆT BẢO

**SINH KẾ BỀN VỮNG CHO HỘ DÂN TỘC H'MÔNG
HUYỆN VĨNH NẠI TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Kinh tế Nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ MINH THỌ

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi. Các số liệu, những kết luận nghiên cứu được trình bày trong luận văn này là trung thực và chưa từng được công bố dưới bất cứ hình thức nào. Các số liệu và tài liệu tham khảo trong quá trình nghiên cứu đã được trích dẫn và ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 03 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Việt Bảo

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu nhờ sự nỗ lực của bản thân và sự quan tâm, giúp đỡ tận tình của các Thầy Cô và các đơn vị liên quan, tôi đã hoàn thành luận văn này. Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Ban Giám Hiệu, phòng Đào tạo, cùng các thầy cô Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn, tạo điều kiện về mọi mặt để tôi thực hiện đề tài này. Đặc biệt tôi xin cảm ơn cô giáo TS. Nguyễn Thị Minh Thọ, đã hướng dẫn chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu cho tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể cùng các hộ đồng bào dân tộc H'Mông, huyện Võ Nhai, tỉnh Thái Nguyên.

Cuối cùng tôi xin trân thành cảm ơn sâu sắc tới gia đình và bạn bè, những người đã chia sẻ, động viên, khích lệ và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành tốt luận văn của mình.

Một lần nữa tôi xin chân thành cảm ơn tất cả sự giúp đỡ quý báu của các tập thể và cá nhân đã dành cho tôi.

Thái Nguyên, tháng 03 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Việt Bảo

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Phạm vi nghiên cứu.....	2
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	3
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Các khái niệm cơ bản.....	4
1.1.2. Đặc điểm của sinh kế bền vững cho hộ dân tộc.....	7
1.1.3. Vai trò của sinh kế bền vững đối với hộ dân tộc	8
1.1.4. Khung sinh kế bền vững của các hộ dân tộc	9
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến sinh kế bền vững của đồng bào dân tộc	19
1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài.....	23
1.2.1. Kinh nghiệm sinh kế bền vững cho đồng bào dân tộc H'Mông tại một số địa phương.....	23
1.2.2. Tổng quan một số công trình nghiên cứu có liên quan.....	27
1.2.3. Bài học kinh nghiệm được rút ra cho sinh kế bền vững cho hộ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên	30

Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ..	32
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	32
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	32
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	36
2.1.3. Những thuận lợi, khó khăn về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội cho sinh kế hộ dân tộc H'Mông tại Huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.....	38
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	39
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.3.1. Chọn mẫu nghiên cứu	39
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	39
2.4. Các chỉ tiêu nghiên cứu và phương pháp xác định	40
Chương 3. DỰ KIẾN KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐẠT ĐƯỢC	42
3.1. Thực trạng mức sống của đồng bào dân tộc H'Mông	42
3.1.1. Thu nhập bình quân đầu người của hộ dân tộc H'Mông	42
3.1.2. Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều của dân tộc H'Mông.....	43
3.2. Thực trạng các chính sách hỗ trợ sinh kế cho hộ dân tộc H'Mông tại huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên	44
3.2.1. Cơ cấu các thành phần dân tộc sinh sống tại huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.....	44
3.2.2. Tình trạng dân cư của dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên. 46	
3.2.3. Tình trạng kinh phí hỗ trợ các hộ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.....	47
3.3. Thực trạng các nguồn lực sinh kế cho hộ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.....	49
3.3.1. Đặc điểm của các hộ dân tộc H'Mông điều tra.....	49
3.3.2. Nguồn vốn con người của các hộ dân tộc H'Mông điều tra huyện Võ Nhai	50
3.3.3. Nguồn vốn tự nhiên của hộ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai	52

3.3.4. Nguồn vốn vật chất của hộ dân tộc H'Mông trên địa bàn huyện Võ Nhai..	54
3.3.5. Nguồn vốn tài chính của hộ dân tộc H'Mông trên địa bàn huyện Võ Nhai	57
3.3.6. Nguồn vốn xã hội của hộ dân tộc H'Mông trên địa bàn huyện Võ Nhai.....	59
3.4. Một số dự báo về tình hình vùng đồng bào dân tộc H'Mông trong những năm tới	60
3.5. Các giải pháp sinh kế bền vững cho hộ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2020 - 2025	60
3.5.1. Nhóm Giải pháp huy động và lồng ghép nguồn lực để hỗ trợ hộ dân tộc H'Mông	60
3.5.2. Nhóm giải pháp về phát triển nguồn nhân lực	61
3.5.3. Nhóm giải pháp về chính sách	61
3.5.4. Khắc phục và phát huy những phong tục tập quán	62
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	63
1. Kết luận	63
2. Kiến nghị	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO	65
PHỤ LỤC	68

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHYT	:	Bảo hiểm y tế
MTTQ	:	Mặt trận tổ quốc
THCS	:	Trung học cơ sở
THPT	:	Trung học phổ thông
TTCN	:	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Tình hình phân bố sử dụng đất đai huyện Võ Nhai giai đoạn (2017 - 2019)	35
Bảng 3.1.	Thực trạng dân cư và tỷ lệ hộ nghèo dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai năm 2019.....	46
Bảng 3.2.	Thực trạng hỗ trợ dân tộc H'Mông huyện Võ Nhai giai đoạn 2017 - 2019	48
Bảng 3.3.	Đặc điểm của các hộ điều tra.....	49
Bảng 3.4.	Độ tuổi lao động của các hộ điều tra.....	50
Bảng 3.5.	Tình trạng sức khỏe và Bảo hiểm y tế.....	51
Bảng 3.6.	Nguồn gốc đất ở và đất canh tác	53
Bảng 3.7.	Nguồn nước và chất lượng nước tưới tiêu.....	54
Bảng 3.8.	Diện tích đất và tình trạng nhà ở	55
Bảng 3.9.	Tài sản sinh hoạt trong gia đình	56
Bảng 3.10.	Chi phí sinh hoạt hàng tháng.....	57
Bảng 3.11.	Các nguồn vay vốn của hộ dân tộc H'Mông.....	58
Bảng 3.12.	Sự tham gia của hộ dân tộc H'Mông vào hợp tổ chức đoàn thể tại địa phương	59

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Ngũ giác nguồn lực sinh kế.....	10
Hình 3.1: Thu nhập bình quân đầu người của một số dân tộc	42
Hình 3.2: Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều của một số dân tộc	43
Hình 3.3: Cơ cấu dân tộc huyện Võ Nhai năm 2019	44